

Drangedal Kommune
Sektor for kunnskap, mangfold og kultur

**Kunnskapsgrunnlag for vurdering av endring
i skolestrukturen i Drangedal kommune
Nedleggelse av Tørdal skule**

Innhold

1. Bakgrunn	3
1.1. Demografiutvikling i Drangedal	3
1.2. Nasjonalt: økt kostnadsnivå og det blir større og færre enheter	3
1.3. Kostnadsnivå grunnskoler i Drangedal	4
Behov for endringer i Drangedal	4
1.4. Behov for et kunnskapsgrunnlag	5
2. Skoler i Drangedal kommune	5
2.1. Historisk utvikling	5
2.2. Dagens kretsgrenser	7
2.3. Forskrift om skolekretser – saksgang ved strukturendringer	7
2.4. Elevtall	7
2.5. Områder for boligutvikling (status skrivende stund)	8
2.6. Kapasitet skoler	8
2.7. Pedagogiske forhold	8
3. Økonomi	9
3.1. Skoler: normkrav, grunnressurser og budsjetter for 2025	9
3.2. Skyss	10
4. Vurderinger av bygg	10
5. Reiseavstand	10
5.1. Skolenes geografiske beliggenhet til hverandre	10
6. Hva kan en nedleggelse av Tørdal skole bety?	11
6.1. Mulige forslag	11
6.2. Mulige koneskvenser av å endre skolestruktur	11
7. Barnets beste og læringsmiljø:	11
8. Andre vurderinger	12
9. Forslag til endring	13
10. Underbygging av pedagogiske vurderinger	13
11. Vurdering av barnets beste	14
12. Oppsummering	15

1. Bakgrunn

1.1. Demografiutvikling i Drangedal

Kommunedirektøren har gjennom flere år rapportert på utfordringer knyttet til demografiutviklingen både nasjonalt, men også lokalt i Drangedal kommune. Vi blir flere eldre.

Prognoser fra Statistisk sentralbyrå (SSB) i tabellen under viser en nedgang elevtall frem til 2030, videre i 2040 og 2050. Elevtallet i våre grunnskoler har gått ned over tid og vil gå ned videre frem mot 2030¹.

	Hovedalternativet (MMMM)				
	2024	2030	2040	2050	
4016 Drangedal					
0-5 år		227	206	208	196
6-15 år		448	409	387	391

Kommunedirektøren skriver derfor i Budsjett og økonomiplan 2025-2028;

Håndtering av den økte andelen eldre i befolkningen vil kreve mer ressurser til helse- og omsorg. Budsjettet for 2025 viser en økning av Helse og Velferd sin andel av budsjett. Fra 2023 har andelen økt fra 43 % til i 2025 47 %. Kunnskap, mangfold og kultur har redusert sin andel tilsvarende fra 37 % i 2023 til 33 % i 2025. Samtidig er det en grense for hvor lite ressurser som kan tildeles sektoren uten at en tar strukturelle grep. Dette synliggjør behovet for å se på skolestrukturen i kommunen.

1.2. Nasjonalt: økt kostnadsnivå og det blir større og færre enheter

Analyser fra Kommunenes sentralforbund (KS) sier noe om kostnadsutviklingen fra 2019 og frem til nå. Det påpekes også at kostnadsnivået til skoler øker ekstra for de minste (i folketall) og mest spredtbygde kommunene.

På nasjonalt nivå er det generelt, og over tid, økte kostnader i grunnskole.

Utgiftene varierer samtidig med kjennetegn på kommunene som geografi, disponible inntekter og skatteinntekter. De minste kommunene har de høyeste utgiftene per oppholdstime. Det er noe tilsvarende mønster mellom kommunegruppene på grunnskole med betydelige variasjoner mellom kommunegruppene. Det er de minste (i folketall) og mest spredtbygde kommunene som har de høyeste kostnadene. Dette er delvis et resultat av desentraliserte struktur og små skoler og barnehager.

Utdanningsdirektoratet presenterte tall og statistikk i sin årlige publikasjon.

1.3. Kostnadsnivå grunnskoler i Drangedal

11971: Antall kommunale grunnskoler og antall elever i kommunale grunnskoler, etter region og år

[Informasjon](#) Oppdatert: 16.03.2026, 08:00

	2024			2025		
	Elever per kommunal skole (antall)	Elever i kommunale skoler (antall)	Kommunale grunnskoler (antall)	Elever per kommunal skole (antall)	Elever i kommunale skoler (antall)	Kommunale grunnskoler (antall)
4016 Drangedal	150,0	450	3	139,3	418	3
EAK Landet	249,0	599 426	2 407	247,9	589 200	2 377

Drangedals nøkkeltall og kostnader til grunnskoler sammenlignet med andre kommuner i KOSTRA-gruppe 4, Vestfold/Telemark og landet uten Oslo vises under:

[Informasjon](#) Oppdatert: 16.03.2026, 08:00

	Netto driftsutgifter per innbygger 6- 15 år (kr)							
	2024				2025			
	202 Grunnskole	215 Skolefritidstilbud	222 Skolelokaler	223 Skoleskyss	202 Grunnskole	215 Skolefritidstilbud	222 Skolelokaler	223 Skoleskyss
4016 Drangedal	135 599,5	8 445,7	37 592,8	6 640,3	152 270,8	9 000,0	32 199,5	6 513,1
EAKUO Landet uten Oslo	119 890,5	6 442,3	24 851,1	3 000,2	125 315,1	7 688,3	25 763,9	2 988,6
EKA40 Telemark	122 737,1	5 506,7	24 865,5	3 326,3	128 698,5	6 435,1	25 790,3	3 676,3
EKG04 KOSTRA-gruppe 4	143 787,7	5 854,5	27 441,8	5 575,2	149 485,5	6 721,6	27 685,6	5 346,3

Behov for endringer i Drangedal.

Drangedal kommunes strategi «Drangedal i omstilling og balanse» har to hovedprioriteringer:

1. En robust og bærekraftig kommuneøkonomi som legger grunnlag for en tjenesteproduksjon tilpasset demografiutviklingen fram mot 2030.

2. Målretta satsing på tiltak som kan bidra til et godt omdømme og ei positiv samfunnsutvikling i kommunen.

Tiltak under robust kommuneøkonomi er:

- Tilpasse driftsnivået i den kommunale organisasjon til et langsiktig bærekraftig nivå.
 - Gjennomgang av den kommunale organisasjonen med sikte på omstilling og tilpassing til et driftsnivå som er innenfor våre langsiktige inntektsrammer

Utgiftene til skoler er høyere enn i andre sammenlignbare kommuner, barne- og elevtallet i kommunen går ned over tid og ressurser må fremover allokeres til kommunalt forventet økte utgifter til helsesektoren grunnet demografiutviklingen.

Ved å opprettholde dagens skolestruktur, vil det med dagens rammer være behov for å redusere ressursbruken ved Drangedal 10-årige skole og Kroken skole.

Det er et stort vedlikehold og oppgraderingsbehov ved 2 av 3 skoler.

1.4. Behov for et kunnskapsgrunnlag vedrørende nedleggelse av Tørdal skule jfr. Budsjettedtak 2026.

I kommunestyresak 86/25 «Budsjett 2026 med økonomiplan 2027-2029 vises et vedtatt innsparingskrav.

I kommunestyresak 87/24 *Utredning av ny barnehage- og skolestruktur i Drangedal kommune* foreslår kommunedirektøren en gjennomgang av og arbeid med en ny barnehage- og skolestruktur for kommunen. Det påpekes at det vil være vanskelige og følelseladete prosesser knyttet til et slikt arbeid, og kommunedirektøren er derfor opptatt av at en utredning skal være objektivt og best mulig belyst før strukturelle grep foreslås og eventuelt vedtas. (I kommunestyremøte i juni 2025 vedtas det å opprettholde dagens skolestruktur).

Kommunedirektøren tar opp saken om skolestruktur på nytt i budsjettprosessen for 2026 og økonomiplanperioden 2027- 2029. Kommunedirektøren utarbeider derfor et kunnskapsgrunnlag om ny skolestruktur i Drangedal kommune. Kunnskapsgrunnlaget brukes som grunnlag for en sak om positive og negative sider ved en mer kostnadseffektiv skolestruktur ved å legge ned Tørdal skule.

2. Skoler i Drangedal kommune

2.1. Historisk utvikling

Det har både blitt lagt ned og bygget nye skoler i Drangedal kommune. Under sees en historisk oversikt som viser strukturelle endringer tilbake til år 2004.

Ar	Strukturendring	Merknad
2004	Henseid skole legges ned og Henseid skolekrets legges til Solberg skolekrets. 5 elever på skolen skoleåret 2002-2003	Ant. stemmeberettiget i Henseid valgkrets i 2013: 178
Sak 003/04	<i>Nye kretsgrenser fra 01.08.2004 og fra samme dato er det følgende skoler i kommunen: Bø skule, Bustrak skule, Kroken skole, Åkre skule, Solberg skole og Drangedal ungdomsskole.</i>	Ant. stemmeberettiget i Henseid valgkrets

	<p><i>Om skolestørrelse i Drangedal generelt sa strukturutvalget følgende:</i></p> <p><i>"Det bør settes en nedre grense på 25 elever over tid for å opprettholde drift i en skole. Det anbefales at det settes inn virkemidler i forkant slik at en unngår å stoppe skoledriften i ei grend dersom skolen ligger i faresonen til å bli for liten."</i></p>	<p>2023: 173</p> <p>Ant. stemmeberettiget i Henseid valgkrets 2025:157</p>
<p>2009</p> <p>Sak 075/08</p>	<p>Solberg skole og Drangedal ungdomsskole blir sammenslått til Drangedal 10-årige skole. (Omtalt som Solberg skole 1-10 klasse i saken) 366 elever på sammenslått skole skoleåret 2011-2012</p> <p><i>Antall grunnskoler i dag er 5 barneskoler og 1 ungdomsskole. Elevtallet er 529 elever fordelt på 31 klasser. Prognosene viser et synkende elevtall ned mot 490 elever fordelt på 28 klasser. Elevtallet synker ved grendeskolene og Kroken skole. Prognosene er ikke sikre tall og må ikke tillegges for stor vekt, verken i positiv eller negativ retning.</i></p> <p><i>1. Barnetrinnet ved Solberg skole og ungdomstrinnet ved Drangedal ungdomsskole slås sammen til en skolekrets fra 01.08.2009.</i></p> <p><i>2.Navnet på skolen blir Solberg 10-årige skole.</i></p> <p><i>3.Kretsene Åkre skule og Bustrak skule legges ned fra 01.08.2011. Elevene overføres til Solberg skolekrets.</i></p> <p><i>4.Drangedal kommunestyre vedtar flg forskrift til skolekretser:</i></p> <p><i>Solberg skole 1-10 klasse Kroken skole 1-7 klasse Bø skule 1-7 klasse</i></p>	<p>Ant. stemmeberettiget i Solberg valgkrets i 2015: 1321</p> <p>Ant. stemmeberettiget i Solberg valgkrets 2023:1362</p> <p>Ant. stemmeberettiget i Solberg valgkrets 2025: 1220</p>
<p>2011</p> <p>Sak 076/10</p>	<p>Åkre skole ble lagt ned fra 01.08.2011. 18 elever på skolen skoleåret 2009-2010</p> <p><i>I henhold til kommunestyrevedtak 25.05.2010, nedlegges Åkre skole 01.08.2011, og Bostrak skole 01.08. 2012. Åkre skolekrets legges til Drangedal tiårige skoles skolekrets. Åkre skole legges ned. Denne delen av forskriften vil tre i kraft fra 01.08.2011.</i></p>	<p>Ant. stemmeberettiget i Åkre valgkrets i 2013: 192</p> <p>Ant. stemmeberettiget i Åkre valgkrets 2023:201</p> <p>Ant. stemmeberettiget i Åkre valgkrets 2025:192</p>
<p>2012</p> <p>Sak 076/10</p>	<p>Bostrak skole ble lagt ned 01.08.2012. 22 elever på skolen skoleåret 2009-2010</p> <p><i>I henhold til kommunestyrevedtak 25.05.2010, nedlegges Åkre skole 01.08.2011, og Bostrak skole 01.08. 2012. Bostrak skolekrets legges til Drangedal tiårige skoles skolekrets. Bostrak skole legges ned. Denne delen av forskriften vil tre i kraft fra 01.08.2012. Da forskriften i sin helhet trer i kraft fra 01.08.2012 vil Drangedal kommune ha følgende skoler: Bø skule, Drangedal tiårige skole og Kroken skole.</i></p>	<p>Ant. stemmeberettiget i Bostrak valgkrets i 2013: 225</p> <p>Ant. stemmeberettiget i Bostrak valgkrets 2023: 226</p> <p>Ant. stemmeberettiget i Bostrak valgkrets 2025: 216</p>

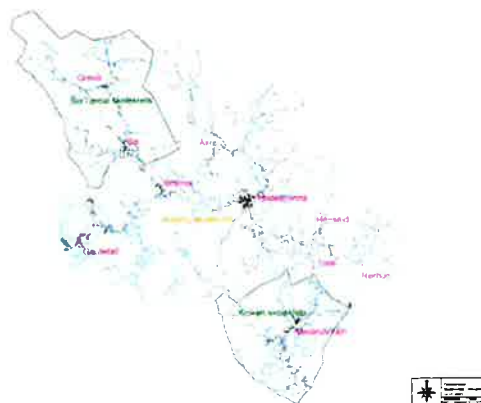
2.2. Dagens kretsgrenser

Det er elevens folkeregistrerte adresse som avgjør hvilken skole eleven tilhører. På hjemmesiden til kommunen er det et digitalt kart som viser hvilke områder som hører til hvilken skole.

I Drangedal er det nå 3 skolekretser: Bø/Tørdal skolekrets, Solberg skolekrets og Kroken skolekrets.

I Drangedal kommune gjelder følgende:

Skoleelever har rett til å gå på den skolen som ligger nærmest hjemmet eller ved den skolen i nærmiljøet som eleven sogner til.

Foresatte kan søke om skolestart ved en annen skole enn den barnet sogner til. Drangedal kommune har plikt til å behandle søknaden så snart som mulig. Dersom svar på søknaden ikke kan gis innen én måned, skal du få en skriftlig begrunnelse og opplysninger om når kommunen forventer å kunne svare deg.

2.3. Forskrift om skolekretser – saksgang ved strukturendringer

For kommuner som har gitt forskrifter om skolekretsgrenser må det ved eventuelle vedtak om nedleggelse også skje en etterfølgende endring av om skolekretsgrensene. Områdene som sogner til skolen(e) som eventuelt nedlegges må etter nedleggelsen sogne til en eller flere andre skoler i kommunen. Dette gjør en forskriftsendring nødvendig. Forvaltningslovens kap. VII om forskrifter kommer derfor til anvendelse for endringen av forskriftene om skolekretsgrenser. Det betyr at berørte institusjoner og organisasjoner må få uttale seg før forskriftene vedtas, endres eller oppheves, bl.a. foreldrerådet eller samarbeidsutvalget ved de enkelte skolene i kommunen. Det kan også gjelde andre dersom det er nødvendig for å få saken allsidig opplyst.

2.4. Elevtall

Elevtall i de tre skolene i Drangedal fra kunnskapsgrunnlaget 2025, justert 2026.

De siste 10 årene og de neste 2 årene med fremskriving og prognoser (tabell).
For årene 2026 til 2027 er det ikke lagt til grunn ev. nye mottak/bosetting av flyktninger eller til- og fraflytting. Tabellen er oppdatert med tall fra visma.

År	Tørdal skule	Kroken skole	DTS skole	Ant elever totalt
2014	35	88	372	495
2015	32	83	369	484
2016	30	79	381	490
2017	34	72	402	508
2018	33	80	368	481
2019	35	90	356	481
2020	29	85	365	479
2021	27	91	346	464
2022	29	89	348	466
2023	25	88	339	452
2024	20	85	342	447
2025	12	78	338	428
2026	13	78	337	428
2027	13	78	329	420

Prognose elevtall ved Tørdal skule, tatt fra barnehage og skule.

Skoleåret	26/27	27/28	28/29	29/30	30/31
Antall	14	11	13	15	19

2.5 Områder for boligutvikling fra kunnskapsgrunnlaget 2025

- I reguleringsplanen for Bø sentrum, og i kommuneplanens arealdel, er det avsatt betydelig med areal til videre boligbygging i området. I de etablerte boligfeltene er det flere ledige tomter som er klare for bygging.

2.6 Kapasitet skoler

Skole	Tørdal skule	Drangedal 10-årige skole
Byggeår	1953 og 1972	Siste utbygging 2012
Antall klasserom	4	22
Antall grupperom	2	9
Spesialrom	4 Gymsal Kjøkken Sløydrom Tekstil (Kunst og håndverk)	8 Gymsal/idrettshall Kjøkken Sløydrom Tekstilrom (kunst og håndverk) Musikkrom Naturfagsrom Kantine Bibliotek Tokestua
Spesialbase	Nei	Ja
Bygd for antall elever (kapasitet)	45 elever	425 elever
SFO-tilbud	Plass til 18 barn (benytter gamle Bø skule)	Plass til 94 i eget SFO-bygg (85 der nå)

Plasser: Veiledende norm for undervisningsrom for elever i grunnskole er 2,5m² + lærere (Arbeidstilsynet og FHi §4 Helsemessig tilfredsstillende virksomhet)

2.7 Pedagogiske forhold

Universell utforming av skoler handler om at det innvendige og utvendige skal brukes av alle, uavhengig av funksjonsevne. Universell utforming betyr å finne enkle, praktiske og estetiske løsninger som fungerer inkluderende. Tilgjengelighet handler om å gjøre bygget tilgjengelig ved å beholde nåværende løsning, men å legge til en tilleggs løsning for dem som trenger det. En skole er for eksempel gjort tilgjengelig for alle med å plassere en rampe eller en heis et annet sted enn ved hovedinngangen. Med en universell løsning kan alle elevene bruke samme inngang/utgang.

I følge plan- og bygningsloven skal alle offentlige virksomheter som retter seg mot allmennheten være universell utformet. Det er hovedløsningen som skal være universell utformet ikke nødvendigvis alle deler av virksomheten

- Alle klasserom bør ha tilgang på et tilleggsareal som kan benyttes til elevrettet arbeid i tråd med kunnskapsløftet

- Skolen gir rom for fleksibel variert og praktisk undervisning
- Skolen har egnede rom for praktisk estetiske fag
- Skolen har tilstrekkelig rom for ansatte. Anbefalt 6 kvadratmeter pr. ansatt.

Det er ikke universell utforming på Tørdal skule. (Se vedlegg).

3 Økonomi

3.1 Skoler: normkrav, grunnressurser og budsjetter for 2025

Grunnskolene i Drangedal er svært ulike i størrelse, og kostnaden pr. elev er derfor også ulik fra skole til skole. Årsaker ligger i kostnader til drift av bygninger og oppfyllelse av normkrav for undervisning som igjen påvirker også bemanningsbehov. Vi drifter pr. 2025 ikke kostnadsøkonomisk.

Bemanningsnorm grunnskoler: Lærenorm er på 15 elever pr. lærer på 1.-4.trinn og 20 elever pr. lærer på 5.-10.trinn.					
Skole	År	Elever		Bemanning	Budsjett 25
Drangedal 10-årige skole	25/26	338 (GSI)		3,60 årsverk ledelse/ merkantil 33,90 årsverk pedagog 3,37 årsverk assistent	Lønn: 34 244 277 Drift: 13 340 967
SFO		75 (GSI)		4,65 årsverk	Budsjett: 2 095 713
				Inneværende skoleår er det avvik, i løpet av året, på overnevnte tall pga endring i ledelse struktur DTS.	Kr. 48 310 957
Tørdal skule	25/26	13 (GSI)		0,50 årsverk leder 4,80 årsverk pedagog 0,95 årsverk assistent	Lønn: 4 628 039 Drift: 785 745
SFO		4 (GSI)		0,40 årsverk	Budsjett: 283 718
				Inneværende skoleår er det avvik, i løpet av året, på overnevnte tall pga endring i ledelse struktur ved DTS.	Kr. 5 887 502

Driftsbudsjett for Tørdal skule var kr. 5.413.784 i 2025 og er kr. 5.625.920 for inneværende år. Driftsbudsjett for Tørdal skule SFO var kr. 283.718 i 2025 og er kr. 259.269 for inneværende år. En elevplass ved Tørdal skule koster ca kr. 450 000. En elevplass ved Drangedal 10-årige skole koster ca. kr. 150 000 medregnet SFO (pr. 2025). (Budsjett delt på antall elever). I tillegg kommer planlagt vedlikehold og oppgraderinger og framtidige nødvendige investeringer. (Se vedlegg).

3.2 Skyss

Når det gjelder forsvarlig reise- og ventetid til og fra skole for barn og unge, er det ingen konkrete tidsangivelser eller anbefalinger i opplæringsloven. Tidligere anbefalinger er opphevet. De tidligere anbefalingene for hva barn «kan tåle» var:

- 1.-3.klasse; 45 min. hver vei
 - 4.-6.klasse; 60 min. hver vei
 - Ungdomsskole; 75 min hver vei
- Kommunen er ikke bundet av disse.

4 Vurderinger av bygg.

Etter bestilling fra Drangedal kommune har Planhuset as foretatt en vurdering av Tørdal skule. (oppgradering, vedlikehold og dersom behov for universiell utforming). På grunn av begrenset tidsramme ble det også satt en begrensning på hvor dypt rapportene går. Vurderingen er likevel av god verdi, og rapporten kan også følges opp med mer dybde på spesifikke forhold.

Tilstandsanalyse av bygninger og bygningsdeler er utgangspunkt for vurderingene. Formålet med registreringer er kartlegging av bygningsmasse mot dagens krav til bygg (TEK17) og tilstand på bygninger.

(Se vedlegg)

5 Reiseavstand

5.1 Skolenes geografiske beliggenhet til hverandre

Avstand og tidsbruk for de i utkanten ved gjeldende skolestruktur

Skole	Kommunalt vedtak om skyss/taxi	Antall elever m fylkeskommunalt vedtak om skyss	Maks avstand fra hjem til skole	Tidsbruk
Tørdal skule 11 elever av totalt 13 med skoleskyss	3	8	13 km	Se rutetabeller Under <i>Farte.no</i>
DTS 162 elever av 336 med skoleskyss	20	161	34 km	

Dale-Drangedal 10-årige skole

603 Mandag - Fredag		
Fra Dale	...	0755
Grøva	0600k	0803
Grøvakryss	0600k	0803
Bø i Tørdal	0610k	0813
Kleppvegen kryss	0611k	0814
Bostrak skule	0617k	0820a
Bostrak skule		0822a
Bostrak kryss	0617k	0822
Drangedal 10-årige skole		0835
Til Drangedal stasjon	0630k	0840

6. Hva kan en nedleggelse av Tørdal skule bety?

Å vurdere strukturelle endringer i skolestruktur innebærer i praksis at det må vurderes følgende forhold;

- Er det hensiktsmessig å endre på antall grunnskoler?

Endringer og omstilling kan være krevende for de involverte; foresatte, elever og de ansatte. Det må være et mål at forslag til organisatoriske og eventuelle strukturendringer ikke blir kortsiktige eller midlertidige løsninger. Alle forslag og vurderinger må derfor tilfredsstille krav til bærekraftige løsninger både med hensyn til fremtidig kvalitet for de som mottar tjenesten og for kommunens og sektorområdets økonomiske rammer. Dette kunnskapsgrunnlaget skal være til støtte i dette vurderingsarbeidet.

6.1 Mulige forslag

Med bakgrunn i demografiutvikling og kostnadsnivå må sektor for kunnskap, mangfold og kultur, som den nest største sektoren i kommunen, gjøre strukturelle grep i økonomiplanperioden for å tilpasse driftsnivået og kunne drive økonomisk bærekraftig over tid. Under presenteres forslag til strukturelt grep:

Å legge ned Tørdal skole. Elevene og ansatte flyttes til Drangedal 10-årige og vil tilhøre en ny skolekrets. Avvikle drift av skolebygg. Dette frigir administrative stillinger og stillinger til grunnbemanning. Kommunen må gjøre endringer i skolekretsgrensene.

6.2 Mulige konsekvenser av å endre skolestruktur

Positive og negative konsekvenser av å omorganisere og endre i skolestruktur vil vurderes ulikt. Hva den enkelte tenker og mener vil være avhengig av hvilken part som uttaler seg og om endringsforslag berører vedkommende i form av direkte konsekvenser. Under ser du en oversikt over mulige konsekvenser, men oversikten er på ingen måte uttømmende.

7. Barnets beste og læringsmiljø:

Samlet sett viser erfaringer og forskning at endringer i skolestrukturen er komplekse prosesser med et bredt spekter av mulige konsekvenser for barn og unge. Mens økonomiske og administrative hensyn ofte ligger bak slike endringer, er det avgjørende å vurdere og adressere de menneskelige kostnadene, spesielt knyttet til elevenes trivsel, trygghet og læringsmiljø. Gode prosesser, involvering av elever og foresatte, og målrettede tiltak for å lette overganger kan bidra til å redusere negative konsekvenser.

- Bedre tilpasset opplæring

Et bredere fagmiljø kan styrke skolens evne til å gi tilpasset opplæring, tidlig innsats og individuelt tilpasset opplæring der opplæringen i større grad kan justeres etter elevens ulike forutsetninger og behov. Større skoler gir sterkere fagmiljøer blant personalet, som igjen gir økt fleksibilitet, mer variert kompetanse og bedre ressursutnyttelse.

- En større skoleenhet sikrer et mer robust profesjonsfelleskap med en bredere sammensetning av fagkompetanse. Dette gir skolen en vesentlig bedre forutsetning for å dekke hele fagkretsen med personell som imøtekommer kompetansekravene i faget. Dette kan bidra til en mer variert og praktisk opplæring for elevene.
- Bedre sosialt miljø: Større skoler gir et bredere utvalg av potensielle relasjoner, noe som er en sentral del av skolens mandat. Elevene erfarer å navigere i større, mer mangfoldige grupper, noe som er viktig for utvikling av sosial kompetanse og demokratisk forståelse. Større elevmiljøer ruste elevene for overgangen til ungdomstrinnet og møtet med nye, sammensatte grupper.
- Bedre støttetjenester: Større enheter gjør det enklere å samlokalisere spesialiserte tjenester som PPT, helsetjeneste, barnevern og andre partnere tettere på elevene.
- Moderne skolebygg: Nye eller oppgraderte bygg vil gi et bedre fysisk læringsmiljø som er tilpasset moderne pedagogikk og universell utforming.

Samtidig identifiseres flere negative konsekvenser som:

- Tap av nærskole: Noen elever mister skolebygningen i sitt nærmiljø. Dette anerkjennes som et reelt tap for lokalsamfunnet, da skolen ofte er en viktig samlingsplass og identitetsmarkør.
- Økt reisevei: Noen elever vil ikke lenger kunne gå eller sykle til skolen og blir avhengige av skolebuss. De fleste berørte elever vil få lengre reisetid enn i dag.
- Utrygghet ved overgang: For elever som må bytte skole, kan selve overgangen oppleves som en stor endring som skaper usikkerhet og bekymring.
- Størrelse: Større skoler kan oppleves som uoversiktlige for enkelte elever

8. Andre vurderinger

Økonomi:

- Mulige positive konsekvenser: Det gir forutsetninger til å ha en mer forutsigbar og bærekraftig økonomi som gir et større handlingsrom for skolene. Det er bedre ressursutnyttelse og gir et mer rettferdig og likeverdig tilbud for elever i kommunen.
- Mulige negative konsekvenser er marginal økning av skysskostnader.

Klima/miljø:

- Mulige negative konsekvenser: Marginal økning i bruk av skyss kan gi klima- og miljøbelastninger.
- Positive konsekvenser: Færre og mer effektive bygg med lavere klimaavtrykk.

Nærmiljø:

- Mulige negative konsekvenser: Redusert lokal identitet og mulig redusert tilgjengelighet til lokaler og utearealer. Boligutvikling kan påvirkes av mindre tilgang til nære kommunale tjenester som skole. Mindre aktivitet i lokalmiljøet.
- Mulige positive konsekvenser: Alternativ bruk av lokaler (som nærmiljøet har behov for).

Idrett/lag og frivillighet:

- Mulige positive konsekvenser: Forsterket identitetsutvikling lokalt og i nærmiljøet med eventuelt nye tilbud. Større bredde i medlemsmassen i lokalmiljøet rundt den/de eventuelt større enhetene.

9. Forslag til endring

Legge ned den minste skolen – Det blir to grunnskoler i kommunen

10. Underbygging av pedagogiske vurderinger

For å underbygge den pedagogiske vurderingen, så har vi tatt med utdrag fra kapittel 3, fra Thomas Nordahl sin rapport: Skolestørrelse og sammenheng med elevenes trivsel og læring. (Ligger link til hele rapporten). (Det er tatt bort noen vurderinger der skolestørrelsen er mellom 800 og 1000 elever i disse utdragene).

De er liten eller ingen forskning på skoler på mindre enn 50 elever.

Utdrag fra rapporten

I en drøfting av skolestørrelsens betydning er det avgjørende å ha en forståelse av hva som vurderes som store og små skoler. I Norge har 27,7 % av barneskolene mindre enn 100 elever, 40,5 % av skolene har mellom 100 og 300 elever, 25,5 % av skolene har mellom 300 og 500 elever og 6,2 % av barneskolene har mer 500 elever (Statistisk sentralbyrå, 2020).

I internasjonal sammenheng regnes små skoler på barnetrinnet ofte som skoler med mindre enn 300 elever, og gjennomsnittsstørrelsen på skoler i internasjonale studier er ofte på mellom 500 og 600 elever. Dette betraktes som middels store skoler. Det vil si at store skoler i Norge er middels store i internasjonal sammenheng, og en middels stor skole i Norge vil regnes som en liten skole utenfor Norge. Men selv om størrelsen på skolene er forskjellig i ulike land betyr ikke det at vi ikke kan sammenligne skolestørrelsens betydning på tvers av land.

Skoleledelse med vektlegging av den pedagogiske ledelsen i skolen viser i flere studier en sammenheng med elevenes læring og situasjon i skolen (Robinson, 2014). Når en skole får et vist elevtall f.eks. fra 300 til 400 elever, vil skoleledelsen bestå av flere personer, og det vil gi mulighet til både å fordele oppgaver og ikke minst gi hverandre støtte og hjelp. Det vil slike kunne etableres et profesjonelt fellesskap mellom de ansatte i skoleledelsen som kan bidra til en mer eksplisitt og reflektert ledelse. Denne type profesjonelt fellesskap i ledelsen vil være vanskelig å få til i mindre skoler der skoleledelsen kan være bare rektor eller rektor og en assisterende rektor.

Når det gjelder det pedagogiske samarbeidet i lærerkollegiet er det sannsynligvis en fordel med et vist antall lærere. I den nye læreplanen LK20 stiller også krav til læreres formelle kompetanse som det vil være vanskelig å tilfredsstille i mindre lærerkollegier (Kunnskapsdepartementet, 2020). Videre vil det i større skoler være lettere å etablere team av lærer som har de samme oppgavene slik at de kan videreutvikle praksis og lære av hverandre i profesjonelle læringsfellesskap mellom lærere (DuFour & Marzano, 2011). Denne type

samarbeid vektlegges også i overordnet del i LK 20 som uttrykker at lærere skal arbeid sammen i profesjonsfellesskap.

Både for elevenes skolefaglige og sosiale læring og utvikling er vennskap og forholdet til jevnaldrende avgjørende (Frønes, 2006). Vennskap innebærer å være fortrolig og ha en nær tilknytning til en eller flere andre medelever på skolen. Denne type nære vennskap er det sannsynligvis lettere å etablere og opprettholde når utvalget av mulige venner er av en viss størrelse. I større skoler kan det derfor være slik at det er lettere å få venner enn i skoler med få jevnaldrende. Dermed kan læringsmiljøet i skolen blir bedre og oppleves mer inkluderende.

Det er her forsøkt pekt på noen pedagogiske variabler tilknyttet både ledelse, samarbeid mellom lærere, vennskap og undervisning som kan gi en viss forståelse til og forklaringer på at skoler bør ha en viss størrelse, og at både for små og for store skoler kan ha noen utfordringer. Dette innebærer at antallet elever i en skole både gir noen muligheter og noen begrensninger som bør tas med i vurderinger når skolestruktur og dermed størrelsen på skoler skal bestemmes. Disse beslutningene er viktige for barn og unge sin læring og utvikling og derfor bør beslutningene om skolestruktur være kunnskapsinformerte.

3.3 Hva er viktig for kvalitet i skolen?

Det er i denne kunnskapsoversikten vist at skolestørrelse har relativt liten betydning for elevenes læring og utvikling, men at det likevel ser ut til å være hensiktsmessig at skolene er av en viss størrelse. Samtidig vet vi at det er store forskjeller mellom skoler og ikke minst i skoler tilknyttet elevenes læring og trivsel (Nordahl et al., 2021). Disse forskjellene forklares først og fremst av kvaliteter på den undervisningen som foregår og det læringsmiljøet som eksisterer på læringsarenaen (Hattie, 2015).

Denne kollektive dimensjonen uttrykker også at kvalitet i skolen er avhengig av tilførsel av ny kunnskap og nye erfaringer og et godt samarbeid mellom lærere og mellom lærere og ledelsen. Betydningen av nye erfaringer og ny kunnskap understreker også at skolekulturer trenger å bli utfordret. Dermed kan det være en fordel at det er endringer i sammensetning av lærerkollegier.

Denne type kvalitative betingelser i skolen som er beskrevet ovenfor, er noe som det må arbeides kontinuerlig over tid med å utvikle og opprettholde. Om en kommune vil bidra aktivt til kvalitativ gode skoler og gjennom det en realisering av sine barn og unge sitt potensial for læring, er det kvaliteten på den pedagogiske arbeidet ved skolen det bør satses på. Det vil på eiernivå innebære å rekruttere dyktige lærere, sørge for at de blir i skolen og kommunen og ikke minst ha en systematisk skoleutvikling og en kollektiv kompetanseheving av lærere, ledere og andre ansatte.

Tydelige kommunale mål og en klar og stabil felles retning for skolenes arbeid over tid er dessuten nødvendig for å få dette til (Fullan & Quinn, 2016). En overdreven vektlegging av rammebetingelser som skolestruktur og skolestørrelse og manglende beslutninger om dette, vil lett innebære forstyrrelser og distraksjoner i skolenes og lærernes arbeid.

Se: [Nordahl-rapport-Skolestørrelse-og-sammenheng-med-elevenes-trivsel-og-laering.pdf](#)

11. Vurdering av barnets beste

I barneloven §§ 31-33 vises det til at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører og angår barn. Før foreldre eller andre treffer avgjørelse om personlige forhold for barnet, har barnet rett til å få informasjon og mulighet til å bli hørt.

I Opplæringslova står det i bestemmelse om barn beste i §10-: Ved handlingar og avgjerder som vedkjem elevar, skal kva som er best for eleven, vere eit grunnleggjande omsyn.

Elevene har rett, men ikke plikt, til å medvirke i avgjørelser som gjelder eleven selv. Det er ikke nødvendig å hente inn samtykke fra forelder for å snakke med eleven. For å kunne ytre seg fritt er det en forutsetning at elevene får informasjon om situasjonen eller saken, hvilke avgjørelser som skal tas og hvilke konsekvenser dette kan få. Dersom det finnes flere alternative løsninger skal elevene få informasjon om dette. Informasjonen må være tilpasset forutsetningene til elevene (som eksempelvis alder, modenhet, erfaring og kultur – og språkbakgrunn).

Hva innebærer dette for videre arbeid med skolestruktur i Drangedal?

I et planarbeid som vurderer endringer skolestruktur, vil ikke vurdering av barns beste være på individuelt nivå, men på systemnivå. Barnets-beste vurderinger i plansaker innebærer en vurdering, vektning og dokumentasjon.

Vurdering av barns beste vil være en del av prosessen som kommer i oppfølgingen av dette kunnskapsgrunnlaget:

- Det må settes av tid til barns medvirkning:
 - I en høringsperiode med konkrete forslag til endringer legges det opp til at barn får informasjon (om situasjon, løsningsforslag, konsekvenser), og at det gis anledning til å uttale seg/bli hørt.

12. Oppsummering

Med bakgrunn i kommunestyrets vedtak budsjett 2026 og økonomiplan 2027-2029 legges saken om endring i skolestruktur ut på høring.

Oppsummert viser datagrunnlaget i kunnskapsgrunnlaget:

- Utgiftene til skoler i Drangedal kommune er høyere enn i andre sammenlignbare kommuner.
- Elevtallet i kommunen går ned over tid.
- Faglig utvikling av opplæringen, samt ledelse av utviklingsarbeid blir mer robust ved sammenslåing.
- Gjeldende skolestruktur er ikke kostnadsøkonomisk og bærekraftig.

Prosess videre:

- 30.04.26: Sak i Hovedutvalget for helse, oppvekst og kultur. Kunnskapsgrunnlaget presenteres og det foreslås en høringsrunde.
- 20.06.26: Høringsfrist (Eksempel på høringsinstanser: Foresatte; SU/FAU, barn, elever/elevråd og eventuelt andre).
- September 2026: Sak «Ny skolestruktur i Drangedal kommune» skal behandles i hovedutvalg for helse, oppvekst og kultur, ungdomsrådet, ADM-utvalget og AMU.
- Endelig behandling i kommunestyret 1. oktober 2026.

Universell utforming og oppgradering av Tørdal skole

TILSTAND				TILTAK				KOSTNADER	
Tilstandsbeskrivelse	Areal m ²	Stk	TG	Bygningsdel, o.l.	Materiale/konstruksjon	Tiltak	Kostnad eks. mva.	Kostnad inkl. mva.	Kostnad eks. mva
FELLESKOSTNADER									
	432			DELSUM kr 300 000			kr 300 000	kr 375 000	695 kr/m ²
				Rigg og drift					
GENERELLE KOSTNADER									
	987			DELSUM kr 500 000			kr 250 000	kr 312 500	250 kr/m ²
	987			Prosjektering					
	987			Administrasjon			kr 150 000	kr 187 500	150 kr/m ²
	987			Forsikringer, gebyrer			kr 100 000	kr 125 000	100 kr/m ²
OPPGRADERING									
				DELSUM kr 3 830 000			kr 1 700 000	kr 2 125 000	31' kr/stk
Koblet 2 lags vindu anses å ha en U - verdi 1,5-1,6.		55	TG-2	Vinduer	Trevindu U, 1 og 2 etg	Utskiftning til nye vinduer iht. TEK17 (U-verdi ≤ 1,2 W/m ²)			
Hovedinngangsdør er av nyere dato og antas å ha en U-verdi 1,5-1,8.		5	TG-2	Ytterdører	Tredører og aluminiumsdører	Utskiftning til nye dører iht. TEK17 (U-verdi ≤ 1,2 W/m ²)	kr 125 000	kr 156 250	25' kr/stk
Alle vannrør i bygget er kobber-rør.	987		TG-3	Vanninstallasjoner	Høy standard på materialer og utstyr	Montasje av vannrør	kr 500 000	kr 625 000	500 kr/m ²
Mye støpejernrør. Rør er solide, gjengroing og dårlig spylefunksjon	987		TG-2	Avløpsinstallasjoner	Høy standard på materialer og utstyr	Montasje av avløprør	kr 500 000	kr 625 000	500 kr/m ²
Elektrisk anlegg av eldre dato, lav kapasitet i forhold til behovet	1069		TG-2	Elektrisk anlegg	Hovedfordeling, stige kabler, m.m	Utskiftning av elektrisk anlegg	kr 975 000	kr 1 218 750	900 kr/m ²
Varmvannsbereeder er operativ, bør vurderes i forhold til nye og bedre.		1	TG-2	Varmelegg	Varmvannsbereeder	Utskiftning av varmvannsbereeder	kr 30 000	kr 37 500	30' kr/stk
UNIVERSELL UTFORMING									
				DELSUM kr 5 700 000			kr 200 000	kr 250 000	200 kr/m ²
Ramper og nivåforskjeller bør utbedres/utskiftes/etableres	987		TG-2	Trinn, høydeforskjell, visuell og taktill merking, m.m.	Kommunikasjonsvei	Utbedres/utskiftes/etableres	kr 200 000	kr 250 000	200 kr/m ²
WC tilfresdstillere ikke adkomst, snusirkel, gulvplass etc.		4	TG-3	Sanitærlegg	HC komplett iht. rehab	Tilpassning for etablering av HC	kr 2 250 000	kr 2 812 500	560' kr/stk
Planløsning tilfresdstiller ikke krav til universell utforming.		2	TG-3	Persontransport	Løfteplattform	Etablering av løfteplattform	kr 3 000 000	kr 3 750 000	1500' kr/stk
Universell utforming er ikke tilfredstillende	987		TG-3	Øvrig universell utforming	Fotodok	Øvrig tilrettelegging for universell utforming	kr 250 000	kr 312 500	250 kr/m ²

Totalsummering:

	Akumulert totalt eks. mva	kr 10 330 000	SUM eks. mva.
		kr 2 066 000	Reserve/forventet tillegg (%) 20 %
		kr 2 479 200	Sikkerhetsmargin (%) 20 %
	Akumulert totalt eks. mva og inkl. foregående kostn.	kr 14 875 200	SUM anleggskostnader
		kr 3 718 800	Mva (%) 25 %
	Akumulert totalt INKL. mva inkl. foregående kostn.	kr 18 594 000	SUM inkl. mva.

Tilleggsinfo:

	Kostnad pr. m² bruttoareal (INKL. mva.)	kr 17 394	1069	Byggekostnad pr. m² BTA (NOK. inkl. mva)
--	---	------------------	-------------	--